

datum 10 november 2022
van Jurriën Kooijman
projectnummer 0474501.100
project Bp Recreatiepark Renesse
betreft Resultaten Noordse woelmuis

Aanleiding

De BPD Ontwikkeling B.V. (hierna: de initiatiefnemer) is voornemens om aan de Hogezoom in Renesse recreatiewoningen te realiseren op twee braakliggende percelen. Om het plan te realiseren dienen de percelen omgevormd te worden. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het plangebied en de effecten hierop. Op basis van de bevindingen uit de natuurtoets (Antea Group, 2022) is nader onderzoek noodzakelijk naar de Noordse woelmuis (Artikel 3.5, Soortbescherming Wet natuurbescherming) in het plangebied te Renesse. Het geschikte leefgebied van de Noordse woelmuis beperkt zich tot het oostelijke deel van het plangebied.

Methode

Voor de methode is gebruik gemaakt van het Kennisdocument Noordse woelmuis en de veldervaring van de onderzoeker. Het onderzoek is uitgevoerd door een deskundige ecooloog van Antea Group in de periode 17 oktober t/m 21 oktober 2022. In Tabel 1 zijn de terreinbezoeken uiteengezet.

In elke raai werden 20 vallen neergezet verdeeld over 10 locaties. Per locatie werden steeds twee Longworth inloopvallen geplaatst, zie ook Figuur 1. In Figuur 2 zijn de locaties van de raaien op kaart aangeduid. Raaien zijn enkel geplaatst in biotopen welke geschikt zijn voor de Noordse woelmuis, waar gelet is op de aanwezigheid van aansluitende rietvegetatie, hogere vegetatie en waterrijke gebieden.

Figuur 1. Twee Longworth vallen werden geplaatst per locatie, waarbij de openingen veelal tegenover elkaar open staan.

Figuur 2. Locatie aanduiding van de raaien. Per raai zijn steeds twintig vallen geplaatst.

Figuur 3 weergeeft een impressie van het onderzoeksgebied ten tijde van het onderzoek.

Figuur 3. Impressie van het onderzoeksgebied waarin de raaien geplaatst zijn.

Vallocaties worden voorzien van een zichtbaar stuk tape, waardoor de vallen terug te vinden zijn. Het begin en het einde van de raai wordt gekenmerkt door een dubbel stuk tape, zie ook Figuur 4.

Figuur 4. Aanduiding start en het einde van de raai door een dubbel stuk tape.

In de Longworth vallen is te allen tijde voldoende hooi aanwezig en als voeding wordt een combinatie gebruikt van wortel, appel, meelwormen en een muesli mix.

Het controleren van de vallen gebeurde door in de ochtend en de avond alle vallen te controleren op vaste tijden. Wanneer een val dicht is gegaan, betekent het dat er iets in de val is gegaan (veelal muizen). Met behulp van een doorzichtige vangzak wordt de Longworth inloopval met twee handen vastgehouden en uit elkaar gehaald. De inhoud van de inloopval komt zo terecht in de zak, waardoor de muis niet kan ontsnappen. Indien nodig kan de muis gehanteerd worden met handschoenen en door de muis achter de oren in het nekvel te

pakken. Zo kan de muis niet bijten en kan snel gehandeld worden. Indien een muis aanwezig was, wordt de Longworth val aangevuld met nieuw voer (voornamelijk meelwormen zijn van belang).

Na determinatie wordt de muis direct vrijgelaten. Wanneer de muis duidelijk in slechte staat is wordt deze in een transportbak gezet en gevoerd totdat de muis weer op omgevingsprikkels reageert. In zeldzame gevallen kan het voorkomen dat muizen overlijden (voornamelijk spitsmuizen). Overleden muizen worden in het gebied teruggelegd en niet meegenomen. Muizen zijn gedurende het onderzoek niet gemerkt (door bijvoorbeeld het wegnemen van haar of een kenmerk te plaatsen op de muis).

Datum	Tijd	Ronde
16-10-2022	15:30 – 18:00	Plaatsen van 80 Longworth vallen in vier raaien. Start van pre-bait periode.
19-10-2022	10:00 – 12:00 23:00 – 01:00	Activeren van de Longworth vallen Avondronde
20-10-2022	08:30 – 10:00 23:00 – 01:00	Ochtendronde Avondronde
21-10-2022	08:30 – 13:00	Ochtendronde en opruimen van het materiaal

Tabel 1.
Overzicht

terreinbezoeken.

Resultaten

De Noordse woelmuis is in het plangebied niet aangetroffen. Het gebied bevat enkele rietkragen, maar geen aaneengesloten rietvegetatie. Mogelijk is het gebied te marginaal geschikt voor de Noordse woelmuis en komt deze hier niet voor. Wel zijn vijf andere soorten muizen gevangen, dit zijn de:

- Veldmuis;
- Gewone bosspitsmuis/tweekleurige bosspitsmuis;
- Huisspitsmuis;
- Bosmuis;
- Dwergmuis.

Alle aangetroffen soorten zijn beschermd onder Artikel 3.10, onderdeel A, maar vrijgesteld van bescherming. Met name de dwergmuis is een opmerkelijke vondst. De soort is niet bedreigd, maar komt nergens in Nederland algemeen voor. In het plangebied is de soort op twee locaties gevangen. Tabel 2 weergeeft de resultaten per raai.

Tabel 2. Resultaten muizenonderzoek

Raai 1			
Datum	Controle	Soort	Valnummer
19-10-2022	Avond	Dwergmuis	9
19-10-2022	Avond	Dwergmuis	11
20-10-2022	Ochtend	Dwergmuis	9
20-10-2022	Avond	Bosmuis	6
20-10-2022	Avond	Dwergmuis	12
21-10-2022	Ochtend	Dwergmuis	9
21-10-2022	Ochtend	Bosmuis	7

Raai 2			
Datum	Controle	Soort	Bijzonderheden
Geen vangsten			

Raai 3			
Datum	Controle	Soort	Valnummer
19-10-2022	Avond	Geen vangsten	/
20-10-2022	Ochtend	Geen vangsten	/
20-10-2022	Avond	Geen vangsten	/
21-10-2022	Ochtend	Dwergmuis	45
21-10-2022	Ochtend	Dwergmuis	50
21-10-2022	Ochtend	Dwergmuis	55

Raai 4			
Datum	Controle	Soort	Valnummer
19-10-2022	Avond	Veldmuis	62
19-10-2022	Avond	Huisspitsmuis	71
20-10-2022	Ochtend	Bosspitsmuis / tweekleurige spitsmuis	71
20-10-2022	Avond	Bosspitsmuis / tweekleurige spitsmuis	71
21-10-2022	Ochtend	Bosspitsmuis / tweekleurige spitsmuis	61

Figuur 5 weergeeft een aantal vangsten uit het nadere onderzoek.

Figuur 5. Foto linksboven: opvallend rossig gekleurde dwergmuis. Foto rechtsboven: opvallende dwergmuis met twee kleuren. Foto linksonder: Huisspitsmuis. Foto rechtsonder: Bosmuis.

Effectbeoordeling / conclusie

In het nadere onderzoek zijn geen Noordse woelmuizen aangetroffen. De Noordse woelmuis is zeer gevoelig voor concurrentie en door de vangst van een veldmuis (zie Tabel 2) is mogelijk een populatie van andere woelmuizen aanwezig in het gebied. Wanneer veldmuis of aardmuis aanwezig is, wordt de kans kleiner dat de Noordse woelmuis ook in het gebied voorkomt. In totaal zijn vijf soorten muizen gevangen welke beschermd zijn onder Artikel 3.10, onderdeel A, maar onder de vrijstelling vallen in de provincie Zeeland. Derhalve zijn geen vervolgstappen nodig in het kader van de Wet natuurbescherming.

Het is echter opvallend dat de dwergmuis meerdere malen is gevangen in het plangebied. De soort komt verspreid over Nederland voor, maar is nergens algemeen (Zoogdiervereniging, 2022). Vanuit de Zorgplicht is een kans om het plangebied in te richten voor de dwergmuis om de populatie te behouden.

De dwergmuis heeft geen voorkeur voor droge- of natte gebieden, maar komt voor in hogere vegetatie als hoog gras, zeggen en graan- en rietvelden, ruigten en dijkbegroeiing. Ook wordt de soort gevonden in hagen, houtwallen en braamstruiken. Geadviseerd wordt om ter plaatse van raai 2 en raai 3 openbaar groen te behouden of aan te brengen om de aanwezige populatie dwergmuizen ter plaatse te behouden. De vegetatie dient tevens verbonden te zijn met omliggende gebieden voor de uitwisseling van soorten. Dergelijke maatregelen dragen bij aan de netwerkfunctie van natuurgebieden en de verspreiding (en behoud) van soorten. De dwergmuis kan als doelsoort worden gebruikt om natuur te integreren in het plan.